evropský sociální fond v ČR
EVROPSKÁ UNIE
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ, MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY
OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost
INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název materiálu	18 – VLASY - Degenerace vlasového folikulu
Identifikátor	CZ.1.07/1.5.00/34.0597
Předmět	MATERIÁLY
Ročník	1.
Obor, Kód	Kadeřník, 69 – 51 – H/01
Anotace	Tato prezentace slouží k seznámení žáků s padáním vlasů z různých příčin a jejich projevem.
Autor	PaedDr. Marta Gühlová
Jazyk	čeština
Očekávaný výstup	Vytvoření představy o různých příčinách a druzích padání vlasů.
Klíčová slova	Živý a mrtvý vlas, padání vlasů, alopecie, lysiny, pleš.
Druh výukového zdroje	prezentace
Typ interakce	kombinované
Cílová skupina	žák
Stupeň a typ vzdělávání	střední odborné
Věková skupina	15 a více
Datum vytvoření	31. 8. 2013

VLASY

DEGENERACE VLASOVÉHO FOLIKULU

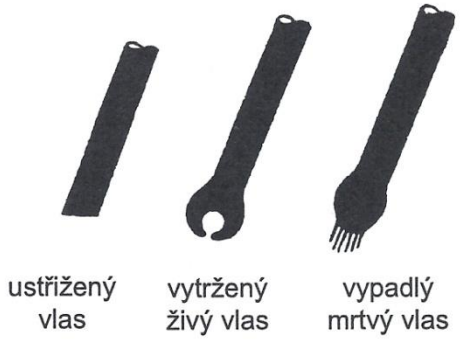
ZTRÁTA VLASŮ

Ke ztrátám vlasů dochází

1. **Padáním vlasů** (vnitřní příčina – degenerace vlasového folikulu)
2. Vytržením nebo zničením vlasového podkladu (vnější příčina)

ŽIVÝ A MRTVÝ VLAS

- Živý a mrtvý vlas se liší **stavem cibulky**.
- **Živý vlas** je pevně uchycen v míšku,
  Má dobře vyvinutou cibulku těsně přiléhající k papile.
  Cibulka je sklovitá a lesklá.
- **Mrtvý vlas** má protáhlou a zmenšenou cibulku s vláknitými konci,

Obr. 1 – Živý a mrtvý vlas

PADÁNÍ VLASŮ

- **Přirozené**
  Vlasy padají při přirozené výměně vlasů.
  Jsou to paličkovité vlasy, jejichž doba života již uplynula.
  Vypadlé vlasy jsou nahrazeny novými téměř rovnocennými vlasy.

- **Nadměrné**
  Nadměrné vypadávání vlasů se nazývá **efluvium.**
  Vznikají při něm lysá místa zvaná **alopecie**.

DRUHY ALOPECIE

Podle příčin a projevů rozlišujeme tři druhy padání vlasů:

1. **Vypadávání mužského typu** - Androgenní alopecie
2. **Kruhovité vypadávání vlasů** -Alopecia areata
3. **Symptomaticko – difuzní vypadávání vlasů**

VYPADÁVÁNÍ VLASŮ MUŽSKÉHO TYPU

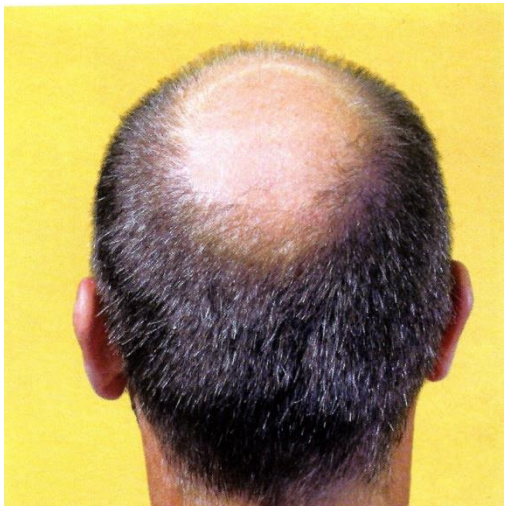
- Nejčastější formou tohoto vypadávání vlasů je pleš, která se může projevovat různě:
  - **Lysiny v oblasti vlasového víru**
  - **Kouty**
  - **Čelní pleš**
  - **Pleš se zbývajícím věncem vlasů**

- K vypadávání vlasů dojde tehdy, spojí-li se dva faktory:
  - **genetické dispozice**
  - **androgeny** (mužské pohlavní hormony)

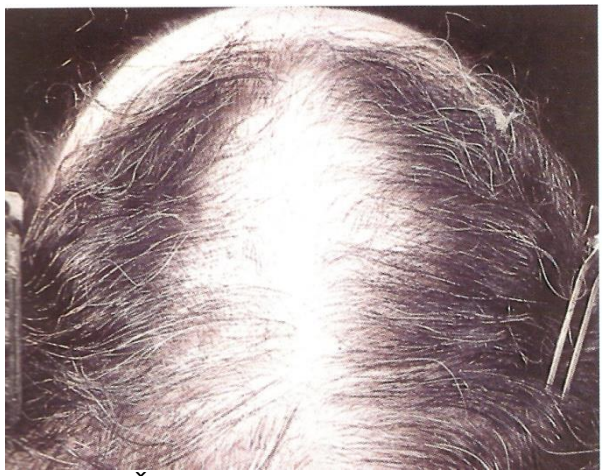
- Při dědičné dispozici ke vzniku pleše se na vlasových folikulech nacházejí receptory, které zaznamenávají androgeny. K vlasové výměně dochází, ale nové vlasy se stále ztenčují a zkracuje se doba jejich života. **Nakonec vlasový folikul zanikne.**

- **Léčba kosmetickými přípravky neexistuje**. Vlasovými toniky a masážemi se zlepší prokrvení pokožky, ale nezabrání se vzniku pleše.
- Od roku 1998 **existuje lék** (na předpis), který zasahuje do tvorby androdenů, ale má vedlejší účinky.

- Tento typ pleše může vzniknout i u žen. Ženské tělo vytváří mužské i ženské hormony. Při vysokém podílu androgenů (např. po klimakteriu) a dědičných dispozicích mohou řídnout vlasy i u žen.
- Vzniku pleše u žen lze zabránit hormonální léčbou.

Obr. 2 – Mužská pleš

Obr. 3 – Ženská verze mužské pleše

KRUHOVITÉ VYPADÁVÁNÍ VLASŮ – Alopecia areata

- Vlasy vypadnou během krátkého období. Vznikají více či méně **kruhovité lysinky.**
- Toto vypadávání začíná ubýváním keratinu v celé délce vlasu, rostoucí vlas se stále ztenčuje, neboť se zmenšuje i folikul.
- na okraji lysinky se nacházejí 2 – 3 mm dlouhé odlámané pahýlky vlasů, které se již uvolnily z papily a lze je bezbolestně vytáhnout.

- Z Alopecie areata se může vyvinout mnohem horší forma, a to:
  - **Alopecia totalis** – vypadají nejen vlasy, ale i řasy a obočí
  - **Alopecia universalis** – vypadá veškeré ochlupení na těle

- **Příčiny vypadávání vlasů tohoto typu nejsou známy.**

- **Šance na vyléčení jsou rozdílné**

- U jednoduché formy vlasy po několika měsících opět dorostou. Nové vlasy jsou jako chmýří a bez barvy. Postupem času získá vlas opět svou původní sílu a je i pigmentovaný, i když často má světlejší barvu než byla původní barva vlasu.

- U těžších forem jsou šance na vyléčení velice malé.

- **Léčení patří vždy do rukou lékařů**

Obr. 4 – Kruhovité vypadávání vlasů

SYMPTOMATICKO – DIFUZNÍ VYPADÁVÁNÍ VLASŮ

- Patří sem všechny druhy vypadávání vlasů **způsobené nemocemi** či jinými **změnami v lidském těle.**

- **Příčiny** mohou být různé, například:
  - horečnatá infekční onemocnění (tyfus, spála, zápal plic…)
  - užívání některých léků (antikoncepce, cytostatika…)
  - otrava těžkými kovy
  - těžké duševní zátěže
  - hormonální změny po porodu
  - poruchy ve výživě

- Tyto příčiny **ovlivňují růstovou fázi vlasu**. Mohou ji přerušit, předčasně ukončit, ale také prodloužit. Po prodloužené fázi nastane přechodová fáze u více vlasů najednou a když pak vypadají, mohou se přechodně objevit prořídlá místa.

Obr. 5 – Padání vlasů po užívání léků

LYSINY ZPŮSOBENÉ VNĚJŠÍMI VLIVY

- Ke vzniku lysin může dojít také **mechanickým působením** na vlasový folikul. Zda vlasy dorostou či ne závisí na poškození vlasové matrix.

- Příkladem může být tahová alopecie u baletek, které si trvale stahují vlasy do ohonu.

- Lysiny vznikají také při **chorobném trhání vlasů**. Postižený si vytrhává jednotlivé vlasy nebo i celé chomáče vlasů.

- **Popáleniny a žíravé chemikálie** mohou zničit celou kůži. Zničí-li se vlasové folikuly, vlasy již nikdy neporostou.

Obr. 6 – Chorobné vytrhávání vlasů

Použité ilustrace

Obr. 1 – Živý a mrtvý vlas
Převzat z knihy PETERKA, Emanuel, František KOCOUREK a Miloslav PODZIMEK. *Materiály: pro učební obor Kadeřník*. čtvrté. Praha: Informatorium, 2004. ISBN 80-7333-020-2, str. 21.

Další obrázky
převzaty z knihy HÜLSKEN, Margot, Helmut KORTEKAMP a Bernhard WIGGELINGHOFF. *Příručka pro kadeřnice*. první. Praha: Europa-Sobotáles cz s.r.o., 2006. ISBN 80-86706-12-5
Obr. 2 – Mužská pleš
str. 44, autor Adolphs, Guido, Wuppertal
Obr. 3 – Ženská verze mužské pleše
str. 45, autor Hans Schwarzkopf GmbH, Hamburg
Obr. 4 – Kruhovité vypadávání vlasů
str. 45, autor Hans Schwarzkopf GmbH, Hamburg
Obr. 5 – Padání vlasů po užívání léků
str. 46, autor Hans Schwarzkopf GmbH, Hamburg
Obr. 6 – Chorobné trhání vlasů
str. 46, autor Hans Schwarzkopf GmbH, Hamburg

Literatura

HÜLSKEN, Margot, Helmut KORTEKAMP a Bernhard WIGGELINGHOFF. *Příručka pro kadeřnice*. první. Praha: Europa-Sobotáles cz s.r.o., 2006. ISBN 80-86706-12-5.